

Grażyna Gajewska

Uniwersytet Zielonogórski

ORCID: 0000-0003-0242-5080

e-mail: g.gajewska@ipp.uz.zgora.pl

Joanna Nowak

Uniwersytet Zielonogórski

e-mail: ljoasia998@gmail.com

Martyna Pająk

Uniwersytet Zielonogórski

e-mail: Ma.borkowska@o2.pl

KOŁO NAUKOWE PEDAGOGIKI OPIEKUŃCZEJ

Minęło 26 lat pozadydaktycznego ruchu studenckiego w społeczności akademickiej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Choć nie zawsze warto żyć wspomnieniami, to czasami jednak zatrzymanie się nad upływem czasu pozwala na refleksję, spotkania, uchwycenie chwil z przeszłości, a w terażniejszości może sprzyjać jeszcze lepszej przyszłości, np. dzięki projektom i pomysłom już wykonanym i inspirującym innych do działania.

Koło Naukowe Pedagogiki Opiekuńczej powstało 4 czerwca 1997 r. (por. Gajewska 2011, s. 81; Gajewska, Turska, Harewska 2022, s. 72). Opieka i wychowanie nie są łatwymi i docenianymi w naszym kraju aktywnościami. Studiowanie przygotowujące do profesjonalnego ich wykonywania jest odpowiedzialne i trudne, a zarazem pasjonujące. Warto także podkreślić, że nie jest łatwo zachęcić studentów i pracowników naukowych do takiej działalności, która wykracza poza wyznaczone podstawowe obowiązki. Jeżeli jednak uda się połączyć tych, którym się chce, oraz tych, którym się udaje wspaniale w tym obszarze realizować, którzy uważają go za ważny w kształceniu pedagogów, efekty mogą być pozytywne. Dodatkowo taka działalność tworzy trwałe przyjaźnie, pozytywny klimat, nawet jeżeli dotyczy to tylko niewielkiej grupy osób danego rocznika.

Kilka lat temu studenci-członkowie Koła w opisie „O nas” deklarowali: „Patrzmy optymistycznie w przyszłość, by nadal pomagać dzieciom, ich rodzicom, opiekunom, osobom w różnych instytucjach opiekuńczo-wychowawczych i dla nich podejmować inicjatywy społeczne oraz naukowe. W kole działają studenci różnych specjalności pedagogicznych, głównie jednak pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i profilaktyki”.

Na jubileuszu 20-lecia Grażyna Gajewska powiedziała:

Bez studentów nie ma życia akademickiego. Kształcenie w specjalności pedagogika opiekuńcza wyznacza szczególne wymagania. Nie każdy może być dobrym opiekunem–wychowawcą. Jednak każdy student, absolwent jest ważny i powinien być dobrze przygotowany poznawczo,

metodycznie i praktycznie oraz wzmacniany przez kadre naukową pasjonującą się nimi. Pozadydaktyczna działalność w kole naukowym daje możliwość dodatkowego rozwoju. Na bazie tych spraw powstał pomysł założenia Koła Naukowego Pedagogiki Opiekuńczej. Minęło 20 lat, jakoś szybko to się stało, a przecież tyle się zadziało, czas zatarł sprawy mało istotne, zostawiając emocje, chwile, chęci wspólnego działania na polu pedagogiki opiekuńczej przekazywane ze starszego rocznika studentów na kolejne. Mieli oni też szczęście spotkać się z niesamowitym zespołem kadry naukowej. Każdy dla siebie brał co chciał, umiał i mógł, miał taką szansę (15 listopada 2017 r.).

Studenci potrafili zadawać trudne pytania i szukać na nie odpowiedzi. Od kilku lat kierują się celami, nieco zmodyfikowanymi od 4 czerwca 1997 r.:

- podejmowanie badań empirycznych i kształcenie umiejętności pisania tekstów naukowych, organizowanie seminariów i konferencji oraz spotkań z ciekawymi ludźmi nauki i praktyki w zakresie opieki i wychowania dzieci i młodzieży w różnych układach i sytuacjach opiekuńczo-wychowawczych;
- kształcenie kompetencji pedagogicznych studentów, opracowywanie i realizacja cykli zajęć wychowawczo-opiekuńczych oraz okazjonalnych spotkań z dziećmi i młodzieżą w środowisku lokalnym oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- utrzymywanie współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi działającymi na rzecz opieki i wychowania dzieci i młodzieży w środowisku rodzinnym, szkolnym oraz pozarodzinym i pozaszkolnym;
- integracja studentów i kadry naukowej zajmujących się pedagogiką opiekuńczą oraz tworzenie tradycji kierunku;
- pomoc dzieciom z rodzin zastępczych;
- wymiana doświadczeń z instytucjami oraz organizacjami naukowymi i społecznymi w Polsce;
- rozwijanie umiejętności organizacyjnych i interpersonalnych członków Koła;
- organizowanie akcji pomocowych dla różnorodnych osób i grup znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej (<https://wns.uz.zgora.pl/studenci/kola-naukowe/naukowe-kolo-pedagogiki-opiekunczej>, dostęp: 13.10.2023).

Najważniejszymi dokonaniem NKPO w ciągu 26 lat (1997–2023) w opinii Grażyny Gajewskiej są:

1. Integracja wielu roczników studentów specjalności pedagogika opiekuńcza, opiekuńczo-wychowawcza, opieka i pomoc środowiskowa, pedagogika opiekuńcza i specjalna, pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka ze społecznością akademicką i środowiskiem lokalnym.
2. Stały kontakt z absolwentami specjalności pedagogika opiekuńcza, opiekuńczo-wychowawcza, opieka i pomoc środowiskowa, pedagogika opiekuńcza i specjalna.
3. Organizacja uroczystości wręczenia dyplomów dla absolwentów z udziałem ich bliskich, w ręcznie zrobionymi przez młodszych kolegów biretami; podczas wyda-

- zenia wystąpiła prowadzona przez mgr Aleksandrę Matusiak orkiestra, w skład której weszli studenci uczący się gry na gitarze w latach 1997-2002.
4. Ogromna liczba spotkań z ważnymi osobami nauki, metodyki i praktyki opiekuńczo-wychowawczej, zorganizowane seminaria, zabawy dla dzieci.
 5. Udział w organizacji I i II Akcji „Uniwersytet Dzieciom”.
 6. Realizowanie w Zielonej Górze od 2006 r. wolontariatu w rodzinach zastępczych, wśród osób starszych, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
 7. Realizowanie badań dotyczących jakości świetlic szkolnych, internatów i burs oraz prezentowanie ich wyników na konferencjach i seminariach.
 8. Organizowanie wyjazdów szkoleniowych połączonych z działaniem na rzecz placówek opiekuńczo-wychowawczych (dawnych domów dziecka) i innych instytucji (Karlów – Duszniki Zdrój, Jelenia Góra, Lubiatów – Sława Śląska).
 9. Udział w organizacji siedmiu edycji Dni Rodzinnej Opieki Zastępczej na Uniwersytecie Zielonogórskim, w tym dwukrotnie Pikniku dla Rodzin zastępczych i adopcyjnych z okazji Dnia Rodziny, seminariów naukowych, wykładów i kampanii informacyjnej na temat rodzinnej pieczy zastępczej wśród społeczności akademickiej.
 10. Nawiązanie współpracy z różnymi ośrodkami akademickimi w Polsce, w których zorganizowane są studenckie koła pedagogiki opiekuńczej (m.in. KZSW w Jeleniej Górze, UAM w Poznaniu)
 11. Realizacja projektów, która pozwoliła zespołowi studentów otrzymać nagrodę Laur Naukowca w 2019 r.
 12. Uczestnictwo w organizowanych przez Uniwersytet Zielonogórski animacjach dla rodzin z dziećmi przy IV Biegu dla Transplantacji.
 13. Realizacja działań podczas pandemii COVID-19: organizowanie spotkań on-line z ciekawymi pedagogami i absolwentami, wolontariat.
 14. Wykonanie projektu dla dzieci z Ukrainy pt. „Pozostać dzieckiem po ucieczce z Ukrainy”.
 15. Bierny i aktywny udział studentów NKPO w I i II Forum Pedagogów Opiekuńczo-Wychowawczych w maju 2022 i 2023 roku.

Przynależność do Koła daje studentom możliwość rozwoju i realizacji interesujących projektów. Sama jestem jego członkiem od 4 lat i przez ten czas nabyłam ogrom doświadczenia, jak i wiedzy. Przez dwa lata byłam przewodniczącą, stąd wiem, że im więcej osób, tym ciekawsze akcje można realizować. Zachęcam do dołączenia do Koła, razem możemy więcej! (Joanna Nowak)

Koło Naukowe Pedagogiki Opiekuńczej daje wiele możliwości rozwoju. Stwarza warunki do poznania lokalnego środowiska i placówek opiekuńczo-wychowawczych różnego typu. Wnosimy tam swoje zaangażowanie i pomysłowość. Jesteśmy osobami otwartymi na nowe pomysły, projekty i akcje. Jako koło naukowe jesteśmy rozpoznawalni w oko-

licznych placówkach. Chcemy rozszerzyć nasze działania w obecnym roku akademickim. Zachęcam do dołączenia do naszej mikro społeczności, by inspirować siebie i innych (Martyna Pająk).

Źródło: zbiory własne Grażyny Gajewskiej.

Źródło: zbiory własne Grażyny Gajewskiej.

Źródło: zbiory własne Grażyny Gajewskiej.

Zarząd Koła do 25.10.2023 r.:

- Joanna Nowak, przewodnicząca
- Danuta Balcerowska, zastępca przewodniczącej
- Martyna Pająk, sekretarz.

Zarząd koła od 25.10.2023 r.:

- Katarzyna Antoniszyn, przewodnicząca
- Jagoda Abramów, zastępca przewodniczącej
- Martyna Pająk, sekretarz.

Kontakt:

- strona www: <https://wns.uz.zgora.pl/kola-naukowe/naukowe-kolo-pedagogiki-opiekunczej>
- Facebook: <https://www.facebook.com/kolopedagogiki>
- E-mail: uznkpo@gmail.com

Grażyna Gajewska, pedagog, dr hab., prof. UZ. Autorka wielu książek z zakresu pedagogiki, a dokładniej teorii oraz metodyki opieki i wychowania, edukacji środowiskowej, profesjonalizacji warsztatu pedagogicznego opiekunów i wychowawców oraz na temat rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, wsparcia dziecka i jego rodziców, współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym, aktywizacji opiekuńczo-wychowawczej. Założycielka i opiekunka Koła Naukowego Pedagogiki Opiekuńczej Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Joanna Nowak, studentka drugiego roku studiów niestacjonarnych na kierunku pedagogika o specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyka. Członek Naukowego Koła Pedagogiki Opiekuńczej od 4 lat, przez 2 lata pełniła funkcję jego przewodniczącej.

Martyna Pająk, studentka trzeciego roku studiów licencjackich w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i profilaktyki. Członkini Naukowego Koła Pedagogiki Opiekuńczej od 3 lat. Od 2 lat pełni funkcję sekretarza. Studentka udziela się w różnych formach wolontariatu w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Bibliografia

- Gajewska G. (2011), *Kształtowanie się zielonogórskiej pedagogiki opiekuńczej*, [w:] *Kształtowanie się tożsamości zielonogórskiej pedagogiki*, red. G. Miłkowska, M. Furmanek, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, s. 79-86.
- Gajewska G., Turska E., Harewska N. (2022), *Zakład Pedagogiki Opiekuńczej i Rodziny*, [w:] *Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego (1971-2021). Tradycje i teraźniejszość*, red. E. Bartkowiak, Oficyna Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra, s. 67-83

Koło Naukowe Pedagogiki Opiekuńczej

Streszczenie: W artykule zaprezentowane zostały historyczne, organizacyjne oraz aktualne refleksje dotyczące funkcjonowania Koła Naukowego Pedagogiki Opiekuńczej w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Słowa kluczowe: studenckie Koło Naukowe Pedagogiki Opiekuńczej, działalność studentów w Uniwersytecie, pedagogika opiekuńcza, działalność opiekuńczo-wychowawcza

Scientific Circle of Care Pedagogy

Summary: The article presents historical, organizational and current reflections on the functioning of the Scientific Circle of Care Pedagogy at the University of Zielona Gora.

Keywords: Student Scientific Circle of Pedagogy of Care, student activities at the University, care pedagogy, caring and educational activities